

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 22 czerwca 2023 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna taryfa celna – Klasyfikacja towarów –
Nomenklatura scalona – Pozycja 9403 – Artykuły stanowiące konstrukcję przeznaczoną dla
kotów, zwane „drapakami dla kotów” – Towary składające się z różnych materiałów –
Rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1229/2013 i nr 350/2014

W sprawie C-24/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez rechtbank Noord-Holland (sąd rejonowy dla Niderlandów
Północnych, Niderlandy) postanowieniem z dnia 7 stycznia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału
w dniu 11 stycznia 2022 r., w postępowaniu:

PR Pet BV

przeciwko

Inspektor van de Belastingdienst/Douane, kantoor Eindhoven,

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: M.L. Arastey Sahún, prezes de chambre, F. Biltgen (sprawozdawca) i N. Wahl,
sędziowie,

rzecznik generalny: G. Pitruzzella,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu rządu niderlandzkiego – K. Bulterman oraz A. Hanje, w charakterze pełnomocników,
 - w imieniu Komisji Europejskiej – W. Roels oraz M. Salyková, w charakterze pełnomocników,
- podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

* Język postępowania: niderlandzki.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy, po pierwsze, wykładni Nomenklatury scalonej zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej (Dz.U. 1987, L 256, s. 1), w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/1821 z dnia 6 października 2016 r. (Dz.U. 2016, L 294, s. 1) (zwanej dalej „CN”), oraz po drugie, ważności rozporządzeń wykonawczych: Komisji (UE): nr 1229/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. dotyczącego klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej (Dz.U. 2013, L 322, s. 8) i nr 350/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji niektórych towarów według CN (Dz.U. 2014, L 104, s. 4).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy PR Pet BV a Inspecteur van de Belastingdienst/Douane, kantoor Eindhoven (inspektorem administracji skarbowej i celnej urzędu w Eindhoven, Niderlandy, zwanym dalej „organem celnym”) w przedmiocie klasyfikacji taryfowej w ramach CN wyrobów stanowiących konstrukcję przeznaczoną dla kotłów, zwaną „drapakami dla kotłów”.

Ramy prawne

Kod HS

- 3 Zharmonizowany system oznaczania i kodowania towarów (zwany dalej „HS”) został opracowany przez Radę Współpracy Celnej, obecnie Światową Organizację Celną (WCO), ustanowioną na mocy Konwencji o utworzeniu Rady Współpracy Celnej, sporządzonej w Brukseli w dniu 15 grudnia 1950 r. HS został ustanowiony na mocy Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, sporządzonej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r. [Recueil des traités des Nations unies, vol. 1503, s. 4, nr 25910 (1988)] i zatwierdzonej, wraz z protokołem zmian do niej z dnia 24 czerwca 1986 r., w imieniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej decyzją Rady 87/369/EWG z dnia 7 kwietnia 1987 r. (Dz.U. 1987, L 198, s. 1) (zwaną dalej „konwencją w sprawie HS”).
- 4 WCO zatwierdza na warunkach określonych w art. 8 konwencji w sprawie HS noty wyjaśniające i opinie klasyfikacyjne przygotowane przez Komitet HS utworzony na mocy art. 6 tej konwencji.
- 5 Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a) konwencji w sprawie HS każda z umawiających się stron zobowiązuje się do tego, że jej taryfa celna i nomenklatury statystyczne będą zgodne z HS, po pierwsze poprzez stosowanie wszystkich pozycji i podpozycji HS bez dodatków lub modyfikacji, wraz z ich odpowiednimi kodami cyfrowymi, po drugie poprzez stosowanie ogólnych reguł interpretacji HS, a także wszystkich uwag dotyczących sekcji, działów i podpozycji nie modyfikując ich zakresu oraz, po trzecie poprzez przestrzeganie kolejności cyfrowych HS.
- 6 Klasyfikacja towarów w CN jest dokonywana zgodnie z zasadami przewidzianymi w „Ogólnych regułach interpretacji HS”.

7 Reguła 3 „Ogólnych reguł interpretacji HS” przewiduje:

„Jeżeli stosując regułę 2 b) lub z innego powodu, towary na pierwszy rzut oka są klasyfikowalne do dwóch lub więcej pozycji, klasyfikacji należy dokonać w następujący sposób:

- a) Pozycja określająca towar w sposób najbardziej szczegółowy ma pierwszeństwo przed pozycjami określającymi towar w sposób bardziej ogólny. Jednak gdy dwie lub więcej pozycji odnosi się tylko do części materiałów lub substancji zawartych w mieszaninie lub w wyrobie złożonym lub tylko do części artykułów w zestawie pakowanym do sprzedaży detalicznej, pozycje te należy uważać za jednakowo właściwe w odniesieniu do tych towarów, nawet gdy jedna z nich daje bardziej pełne lub bardziej dokładne określenie tego towaru.
- b) mieszaniny, wyroby złożone składające się z różnych materiałów lub wytworzone z różnych składników oraz wyroby pakowane w zestawy do sprzedaży detalicznej, które nie mogą być klasyfikowane przez powołanie się na regułę 3a), należy klasyfikować tak, jak gdyby składały się one z materiału lub składnika, który nadaje im ich zasadniczy charakter, o ile takie kryterium jest możliwe do zastosowania;
- c) jeżeli towary nie mogą być klasyfikowane przez powołanie się na regułę 3a) lub b), należy klasyfikować [je] do pozycji pojawiającej się w kolejności numerycznej jako ostatnia z tych, które jednakowo zasługują na uwzględnienie”.

8 Nota wyjaśniająca dotycząca reguły 3 lit. b) „Ogólnych reguł interpretacji HS” stanowi:

„VI) Druga metoda odnosi się wyłącznie do:

- 1) mieszanin;
- 2) towarów złożonych składających się z różnych materiałów;

[...]

VIII) Czynniki, który rozstrzyga o zasadniczym charakterze towaru, będzie różny dla różnych rodzajów wyrobów. Zależec może np. od właściwości materiału lub składnika, jego wielkości, ilości, masy lub wartości, lub od roli, jaką odgrywa zasadniczy materiał przy zastosowaniu towaru.

[...]”.

9 Sekcja IX HS, zatytułowana „Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; korek i artykuły z korka; wyroby ze słomy, z esperanto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny” zawiera między innymi dział 44, zatytułowany „Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny”.

10 Pozycja HS 4421 zatytułowana „Pozostałe artykuły z drewna”, obejmuje następujące podpozycje:

„4421 10 – Wieszaki na ubrania

4421 9 – Pozostałe

4421 91 – – z bambusa

4421 99 – Pozostałe”.

- 11 Sekcja XI HS, zatytułowana „Materiały i artykuły włókiennicze”, zawiera między innymi dział 56, zatytułowany „Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich”.
- 12 Pozycja 5609 HS, zatytułowana „Artykuły z przędzy, paska lub tym podobnych, objętych pozycją 5404 lub 5405, szpagatu, powrozu, linki lub liny, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone”, obejmuje następujące podpozycje:

„ 5609 00 – Artykuły z przędzy, paska lub tym podobnych, objętych pozycją 5404 lub 5405, szpagatu, powrozu, linki lub liny, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone”.
- 13 Zgodnie z notą wyjaśniającą dotyczącą pozycji HS 5609:

„Pozycja ta obejmuje artykuły z przędz objętych działami od 50 do 55, artykuły z taśmy lub tym podobnym objętych pozycją 5404 lub 5405, jak również artykuły ze szpagatu, powrozu, linki lub liny, objętych pozycją 5607, inne niż te objęte bardziej szczegółowymi pozycjami w nomenklaturze. [...]”.
- 14 Sekcja XI HS zawiera ponadto dział 63 HS, zatytułowany „Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty”.
- 15 Pozycja 6307 HS, zatytułowana „Pozostałe artykuły gotowe, włącznie z wykrojami odzieży”, obejmuje następujące podpozycje:

„6307 10 – Ścierki do podłogi, zmywaki, ścierki do kurzu oraz podobne ścierki do czyszczenia

6307 20 – Kamizelki ratunkowe i pasy ratunkowe

6307 90 – Pozostałe”.
- 16 Sekcja XX HS, zatytułowana „Artykuły przemysłowe różne”, zawiera między innymi dział 94, zatytułowany „Meble; [meble medyczno-chirurgiczne]; materace; stelaże pod materace; poduszki i podobne wypchane artykuły wyposażeniowe; oprawy i osprzęt oświetleniowy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane”.
- 17 Uwagi ogólne zawarte w notach wyjaśniających dotyczących działu HS 94 stanowią w szczególności:

„[...]”

2. Artykuły (inne niż części) określone w pozycjach od 9401 do 9403 klasyfikowane są do tych pozycji tylko wtedy, gdy są przystosowane do umieszczenia na podłodze lub na ziemi.

Następujące artykuły należy jednak klasyfikować do wyżej wymienionych pozycji nawet wówczas, gdy są one zaprojektowane do wieszania, umocowania na ścianie lub do ustawiania jedne na drugich:

- a) kredensy, biblioteczki i pozostałe meble półkowe (włącznie z pojedynczymi półkami przedstawianymi ze wspornikami do mocowania ich do ściany) i zestawy meblowe;
 - b) sprzęt do siedzenia i spania”.
- 18 Pozycja HS 9401, zatytułowana „Siedzenia (inne niż te objęte pozycją 9402), nawet zamieniane w łóżka, oraz ich części”, obejmuje następujące podpozycje:
- „[...]
- 9401 50 – Siedzenia trzcinowe, wiklinowe, bambusowe lub z podobnych materiałów
- [...]
- 9401 60 – Pozostałe meble do siedzenia, z drewnianą ramą
- 9401 61 – Tapicerowane
- [...]”.
- 19 Pozycja HS 9403, zatytułowana „Pozostałe meble i ich części”, ma następujące brzmienie:
- „9403 10 – Meble metalowe, w rodzaju stosowanych w biurze
- [...]
- 9403 40 – Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w kuchni
- 9403 50 – Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialni
- [...]
- 9403 8 – Meble z pozostałych materiałów, włączając meble z trzciny, wikliny, bambusa lub podobnych materiałów
- 9403 82 – – z bambusa
- 9403 83 – – z rattanu
- 9403 89 – – pozostałe
- 9403 90 – Części”.

20 Zgodnie z notą wyjaśniającymi dotyczącymi pozycji HS 9403:

„Niniejsza pozycja obejmuje meble i ich części, nieobjęte poprzednimi pozycjami. Obejmuje ona meble ogólnego użytku (np. kredensy, gabloty, stoły, stojaki na telefony, biurka, sekretarzyki, biblioteczki i inne meble z półkami (włącznie z pojedynczymi półkami przedstawianymi ze wspornikami do mocowania ich do ściany), a także meble specjalnego zastosowania.

Niniejsza pozycja obejmuje meble do:

1) Prywatnych mieszkań, hoteli itp., takie jak: szafki, skrzynie na bieliznę; skrzynki na pieczywo, kufry; komody z szufladami, komody wysokie; postumenty, kwietniki; toaletki; stoły na jednej nodze; szafy, bielizniarki; wieszaki, stojaki na parasole; bufety, serwantki, kredensy; szafki na żywność; szafki nocne; łóżka (włącznie z łózkami-szafami, łózkami polowymi, łózkami składanymi, łóžeczkami dziecięcymi itp.); stoły do robótek ręcznych; stołki i podnóżki (nawet bujane) przeznaczone do wypoczynku stóp, ekrany kominkowe; parawany; popielniczki stojące; szafy muzyczne, stojaki lub pulpity na nuty; kojce (dla dzieci), wózki kelnerskie (nawet z wmontowaną płytą grzejącą).

[...]

Niniejsza pozycja nie obejmuje:

a) Podróżnych kufrów, waliz i tym podobnych, niemających charakteru mebli (pozycja 4202).

[...]”.

CN

21 Klasyfikacja taryfowa towarów przywożonych do Unii Europejskiej jest uregulowana w CN, która jest oparta na HS.

22 Pierwsza część CN, zawierająca „Przepisy wstępne”, obejmuje sekcję I, poświęconą „Ogólnym regułom”, której pkt A, zatytułowany „Ogólne reguły interpretacji [CN]”, stanowi:

„Klasyfikacja towarów w [CN] podlega następującym regułom:

1. Tytuły sekcji, działów i poddziałów mają znaczenie wyłącznie orientacyjne; dla celów prawnych klasyfikację towarów należy ustalać zgodnie z brzmieniem pozycji i uwag do sekcji lub działów oraz, o ile nie są one sprzeczne z treścią powyższych pozycji i uwag, zgodnie z następującymi regułami:

2. [...]

b) Wszelkie informacje zawarte w treści pozycji o materiale lub substancji odnoszą się do tego materiału lub substancji bądź w stanie czystym, bądź w mieszaninie lub w połączeniu z innymi materiałami lub substancjami. Również każda informacja o wyrobach z określonego materiału lub substancji odnosi się także do wyrobów wykonanych w całości lub w części z tego materiału lub substancji. Klasyfikowanie wyrobów stanowiących mieszaniny lub składających się z różnych materiałów lub substancji należy ustalać według zasad określonych w regule 3.

3. Jeżeli stosując regułę 2 b) lub z innego powodu towary na pierwszy rzut oka są klasyfikowalne do dwóch lub więcej pozycji, klasyfikacji należy dokonać w następujący sposób:
- a) Pozycja określająca towar w sposób najbardziej szczegółowy ma pierwszeństwo przed pozycjami określającymi towar w sposób bardziej ogólny. Jednak, gdy dwie lub więcej pozycji odnosi się tylko do części materiałów lub substancji zawartych w mieszaninie lub w wyrobie złożonym [...], pozycje te należy uważać za jednakowo właściwe w odniesieniu do tych towarów, nawet gdy jedna z nich daje bardziej pełne lub bardziej dokładne określenie tego towaru;
 - b) mieszaniny, wyroby złożone składające się z różnych materiałów lub wytworzone z różnych składników [...], które nie mogą być klasyfikowane przez powołanie się na regułę 3 [lit.] a), należy klasyfikować tak, jak gdyby składały się one z materiału lub składnika, który nadaje im ich zasadniczy charakter, o ile takie kryterium jest możliwe do zastosowania.

[...].

- 23 Część druga CN, zatytułowana „Tabela stawek celnych”, zawiera w szczególności sekcję IX, zatytułowaną „Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; korek i artykuły z korka; wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny”. Sekcja ta obejmuje między innymi dział 44 CN, zatytułowany „Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny”.
- 24 Pozycja 4421 CN ma następujące brzmienie:

„4421	Pozostałe artykuły z drewna:
4421 10 00	– wieszaki na ubrania
	– pozostałe:
4421 91 00	– – z bambusa
4421 99	– – Pozostałe:
4421 99 10	– – – Z płyt pilśniowych
	[...].

- 25 Część druga CN zawiera również sekcję XI, zatytułowaną „Materiały i artykuły włókiennicze”, która obejmuje między innymi dział 56 tej nomenklatury, zatytułowany „Wata, filc i włókny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich”.
- 26 Pozycja 5609 CN ma następujące brzmienie:
- „Artykuły z przędzy, paska lub tym podobnych, objętych pozycją 5404 lub 5405, szpagatu, powrozu, linki lub liny, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone”.
- 27 Dział 63 CN, zatytułowany „Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty”, również został zawarty w sekcji XI tej nomenklatury.
- 28 Noty wyjaśniające dotyczące działu 63 CN przewidują, co następuje:
- „1. Poddział I odnosi się tylko do artykułów gotowych z dowolnych tekstyliów.

2. Poddział I nie obejmuje:

a) towarów objętych działami od 52 do 62; ani

[...]”.

29 Pozycja 6307 CN ma następujące brzmienie:

„6307	Pozostałe artykuły gotowe, włącznie z wykrojami odzieży:
[...]	[...]
6307 90	– pozostałe:
6307 90 10	– – dziane
	– – pozostałe
6307 90 91	– – – z filcu
[...]	[...]”.

30 Owa część druga obejmuje również sekcję XX, zatytułowaną „Artykuły przemysłowe różne”, w której zawarto dział 94 CN, zatytułowany „Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypychane artykuły wyposażeniowe; oprawy i osprzęt oświetleniowy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane”.

31 Zgodnie z pkt 2 uwag do działu 94 CN:

„Artykuły (inne niż części) określone w pozycjach od 9401 do 9403 klasyfikowane są do tych pozycji tylko wtedy, gdy są przystosowane do umieszczenia na podłodze lub na ziemi.

Następujące artykuły należy jednak klasyfikować do wyżej wymienionych pozycji nawet wówczas, gdy są one zaprojektowane do wieszania, umocowania na ścianie lub do ustawiania jedne na drugich:

a) kredensy, biblioteczki i pozostałe meble półkowe (włącznie z pojedynczymi półkami przedstawianymi ze wspornikami do mocowania ich do ściany) i zestawy meblowe;

b) sprzęt do siedzenia i spania”.

32 Pozycja 9401 CN ma następujące brzmienie:

„9401	Siedzenia (inne niż te objęte pozycją 9402), nawet zamieniane w łóżka, oraz ich części:
[...]	[...]
9401 C 40 00	[...]
	– Siedzenia trzciniowe, wiklinowe, bambusowe lub z podobnych materiałów:
[...]	[...]
9401 61 00	– – Tapicerowane

[...]	[...]”.
-------	---------

33 Pozycja 9403 CN ma następujące brzmienie:

„9403	Pozostałe meble i ich części:
9403 10	– Meble metalowe, w rodzaju stosowanych w biurze:
[...]	[...]
9403 40	– Meble drewniane w rodzaju stosowanych w kuchni:
[...]	[...]
9403 50 00	– Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialni
[...]	[...]
9403 70 00	[...]
[...]	– Meble z pozostałych materiałów, włączając meble z trzciny, wikliny, bambusa lub podobnych materiałów:
[...]	[...]
9403 90	– Części
9403 90 10	– – z metalu
9403 90 30	– – z drewna
9403 90 90	Z pozostałych materiałów”.

Rozporządzenie wykonawcze nr 1229/2013

34 Celem zapewnienia jednolitego stosowania CN Komisja Europejska przyjęła rozporządzenie wykonawcze nr 1229/2013, które zgodnie z zawartym w nim art. 3 weszło w życie w dniu 3 grudnia 2013 r.

35 Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia wykonawczego nr 1229/2013, rozporządzenie to zaklasyfikowało towar stanowiący konstrukcję przeznaczoną dla kotów, zwaną „drapakiem dla kotów”, do podpozycji CN 6307 90 98, z następujących powodów:

„Ze względu na jego obiektywne cechy artykuł jest artykułem dla kotów i jest przeznaczony do zwracania uwagi kotów i trzymania ich z dala od mebli, które mogłyby one w przeciwnym razie drapać i zajmować.

Wyklucza się klasyfikację do pozycji 9403 jako mebel, ponieważ pozycja ta obejmuje produkty o innym charakterze, które są używane w prywatnych mieszkaniach, hotelach, biurach, szkołach, kościołach, sklepach, laboratoriach itp. (zob. również Noty wyjaśniające do [HS] do pozycji 9403).

Wyklucza się także klasyfikację do pozycji 9503 jako zabawki [...]

[...]

Materiał włókienniczy jest niezbędny do zwabienia kota (np. aby mógł na nim ścierać pazury, siedzieć na nim i nim się bawić), a i w konsekwencji jest istotny do użycia artykułu jako drapak i urządzenie do zabawy dla kotów. Zatem to materiał włókienniczy (nie drewno, tektura ani tworzywo sztuczne) nadaje artykułowi zasadniczy charakter w rozumieniu reguły 3 b) (ogólnych reguł interpretacji CN)

[...]

Wskutek tego artykuł gotowy składający się z tkaniny sizalowej, tkaniny włosowej i tkaniny z włókien syntetycznych podbitej filcem należy klasyfikować do pozycji 6307.

Zatem artykuł należy klasyfikować do kodu CN 6307 90 98 jako »pozostałe artykuły włókiennicze gotowe«.

Rozporządzenie wykonawcze nr 350/2014

- 36 W celu zapewnienia jednolitego stosowania CN Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze nr 350/2014, które zgodnie z zawartym w nim art. 3 weszło w życie w dniu 08 kwietnia 2014 r.
- 37 Zgodnie ze swoim załącznikiem, rozporządzenie to klasyfikuje artykuł stanowiący strukturę przeznaczoną dla kotów, zwany „drapakami dla kotów”, do podpozycji CN 6307 90 98 w szczególności z następujących powodów:

„Biorąc pod uwagę jego obiektywne cechy, artykuł ma na celu przyciągnąć koty i trzymać je z dala od mebli, które mogłyby one w przeciwnym razie podrapać i zająć.

Wyklucza się klasyfikację do pozycji 9403 jako mebel, ponieważ pozycja ta obejmuje produkty o innym charakterze, które są używane w prywatnych mieszkaniach, hotelach, biurach, szkołach, kościołach, sklepach, laboratoriach itp. (zob. również Noty wyjaśniające do [HS] do pozycji HS 9403).

Wyklucza się także klasyfikację do pozycji 9503 jako zabawki [...]

[...]

Materiał włókienniczy (tkanina włókiennicza oraz sznurek z sizalu) jest niezbędny do umożliwienia używania produktu zgodnie z przeznaczeniem, ponieważ przyciąga on koty, które mogą na nim np. ścierać pazury, siedzieć, spać na nim i bawić się nim. Zatem to materiał włókienniczy (nie drewno czy tektura) nadaje artykułowi jego zasadniczy charakter w rozumieniu [reguły 3 b) ogólnych reguł interpretacji CN]

[...]

Ponieważ nie można ustalić, czy sizal czy materiał włókienniczy jest bardziej istotny dla kota, uważa się że większa ilość materiałów włókienniczych i szersza gama czynności, których dostarczają one kotu, nadają artykułowi jego zasadniczy charakter w rozumieniu [reguły 3b) ogólnych reguł interpretacji CN] [zob. również Noty wyjaśniające do HS dotyczące [reguły 3 lit. b)], VIII].

W rozumieniu uwagi 7f) do sekcji XI materiał włókienniczy jest zszywany i w konsekwencji jest gotowym artykułem włókienniczym z materiałów włókienniczych.

W związku z tym artykuł należy klasyfikować do kodu CN 6307 90 98 jako pozostałe gotowe artykuły włókiennicze”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 38 W okresie od dnia 12 września 2016 r. do dnia 28 sierpnia 2017 r. PR Pet dokonała siedmiu zgłoszeń celnych w celu dopuszczenia do swobodnego obrotu towarów stanowiących konstrukcję przeznaczoną dla kotów pod nazwą „drapaki dla kotów” (zwanymi dalej „spornymi towarami”), które zaklasyfikowała do dwóch podpozycji pozycji CN 4421.
- 39 W wyniku kontroli administracyjnej przeprowadzonej w 2017 r. służby celne stwierdziły, że klasyfikacja taryfowa spornych towarów była błędna i że w zależności od charakteru materiału, którym zostały one pokryte, towary te powinny zostać zaklasyfikowane do podpozycji CN 5609 0000 00 lub 6307 9098 90. W decyzji z dnia 28 grudnia 2017 r. służba celna wezwała PR Pet do zapłaty kwoty 10 699,26 EUR tytułem należności celnych, a decyzją z dnia 22 listopada 2018 r. odrzuciła zażalenie PR Pet na ową decyzję o ustaleniu należności celnych.
- 40 Spółka PR Pet wniosła skargę na tę decyzję odrzucającą zażalenie do sądu odsyłającego, rechtbank Noord-Holland (sądu rejonowego dla Niderlandów Północnych, Niderlandy), podnosząc, że wbrew temu, co wskazała w zgłoszeniach celnych, rozpatrywane towary należy zgodnie z regułą 1 ogólnych reguł interpretacji CN zakwalifikować jako „meble”, o których mowa w dziale 94 CN, ponieważ są przeznaczone dla kotów i służą urządzeniu pomieszczeń mieszkalnych. Dokładniej, towary te powinny zostać zaklasyfikowane jako „pozostałe meble i ich części” lub jako „siedzenia”, które należą, odpowiednio do pozycji CN 9403 i 9401. W przeciwnym razie sporne towary należałoby uznać za „artykuły z drewna” należące do pozycji CN 4421. Zdaniem PR Pet taką wykładnię potwierdza wiążąca informacja taryfowa (WIT) przygotowana przez belgijskie i niemieckie organy celne, odpowiednio w dniach 25 stycznia 2019 r. i 15 stycznia 2020 r., klasyfikująca produkty podobne do spornych towarów do pozycji CN 9401 6100 et 4421 9999 99.
- 41 Służba celna kwestionuje tę argumentację, twierdząc, że wyklucza się klasyfikację spornych towarów na podstawie reguły 1 ogólnych reguł interpretacji CN. Zdaniem tej służby towary te nie mają tego samego charakteru co „meble” objęte działem 94 CN, ponieważ są przeznaczone do używania przez koty. Powinny one zatem zostać zaklasyfikowane, zgodnie z regułą 3 lit. b) tych reguł oraz rozporządzeniami wykonawczymi nr 1229/2013 i nr 350/2014, w zależności od materiału, który nadaje im ich zasadniczy charakter.
- 42 Sąd odsyłający przypomina, że klasyfikację taryfową ustala się w sposób zgodny z prawem na podstawie brzmienia pozycji i podpozycji, uwag do sekcji i działów oraz ogólnych reguł klasyfikacji oraz że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, iż w interesie pewności prawa i ułatwienia kontroli decydującego kryterium dla klasyfikacji taryfowej towarów należy poszukiwać zasadniczo w ich obiektywnych cechach i właściwościach, takich jak określone w pozycjach CN oraz uwagach do sekcji lub działów. Ponadto Trybunał orzekł już, iż przeznaczenie danego produktu może stanowić obiektywne kryterium klasyfikacji, o ile jest ono właściwe dla tego produktu, przy czym wystarczy uwzględnić jego zasadnicze przeznaczenie, a ocena tego, czy dane przeznaczenie jest właściwe rzeczonemu produktowi, powinna być możliwa na podstawie obiektywnych cech i właściwości tego produktu.

- 43 W niniejszej sprawie sąd odsyłający wskazuje, że sporne towary składają się z jednego lub kilku słupków umieszczonych na platformie lub pniu, albo mających kształt cylindryczny, pokrytych sznurem lub materiałem sizalowym. Do elementów tych mogą być przywiązane, w zależności od przypadku, jedno lub kilka pudełek pokrytych pluszem, powierzchnie w formie kropli, lub kilka koszów lub platform. Tylko jeden z omawianych towarów jest pozbawiony słupka lub pnia i składa się z pudełka z otworem pokrytego pluszem osadzonego na trzech drewnianych nogach. Na tej podstawie sąd wnioskuje, że ze względu na ich obiektywne cechy sporne towary są przeznaczone do zapewnienia kotom miejsca, które jest im zarezerwowane w części, gdzie mogą one ścierać swoje pazury, siedzieć i leżeć, i na którym lub w którym mogą się bawić.
- 44 W zakresie, w jakim pozycja CN 9403 wymienia „pozostałe meble i ich części”, a noty wyjaśniające do HS dotyczące działu 94 tego systemu definiują pojęcie „meble” w sposób bardzo szeroki, tak że pojęcie to może obejmować w szczególności biblioteczkę, której funkcją jest umożliwienie przechowywania książek, sąd odsyłający nie wyklucza, że rozpatrywane towary mogą stanowić „meble” w rozumieniu tej pozycji, ponieważ są one również przeznaczone do układania w pomieszczeniu mieszkalnym i pozwalają na „ułożenie” kota w tym znaczeniu, że przypisują mu miejsce w tym pomieszczeniu, oraz że chodzi o rzeczy ruchome, nieujęte w innej pozycji, przeznaczone do umieszczenia na podłodze, których głównym celem użytkowym jest urządzenie mieszkań. Zdaniem tego sądu kwalifikację tę potwierdzają sformułowania użyte w różnych wersjach językowych not wyjaśniających do HS.
- 45 Sąd odsyłający podkreśla jednak, że klasyfikacja spornych towarów do pozycji CN 9403 byłaby sprzeczna z brzmieniem rozporządzeń wykonawczych nr 1229/2013 i nr 350/2014, które wyraźnie wskazują, że „wyklucza się klasyfikację do pozycji 9403 jako mebel, ponieważ pozycja ta obejmuje produkty o odmiennym charakterze, które są używane w prywatnych mieszkaniach”. Otóż owe rozporządzenia wykonawcze dotyczą klasyfikacji taryfowej towarów porównywalnych z rozpatrywanymi towarami. Wynika z tego, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału znajdują one zastosowanie w drodze analogii do sytuacji zawisłej przed tym sądem.
- 46 Wspomniany sąd zauważa, że o ile z uzasadnienia rozporządzenia wykonawczego nr 350/2014 wynika, iż „drapak dla kotów” nie mogą same w sobie zostać zakwalifikowane jako „meble”, ponieważ ich funkcją jest ochrona owych mebli poprzez zachęcanie kotów do używania „drapaków dla kotów” w celu siedzenia na nich i ścierania pazurów, o tyle taka interpretacja nie uwzględnia tego, że meble mogą pełnić różne funkcje, oraz nie wynika ona z brzmienia pozycji CN 9401 i 9403 ani z odnoszących się do nich uwag. Tak więc ani rozporządzenia wykonawcze nr 1229/2013 i nr 350/2014, ani brzmienie wspomnianych pozycji lub odnoszących się do nich uwag wyjaśniających nie wskazują, dlaczego rozpatrywane towary mają inny charakter niż meble, o których w nich mowa.
- 47 W tych okolicznościach sąd odsyłający zastanawia się, po pierwsze nad tym, czy sporne towary mogą zostać zaklasyfikowane jako „meble” objęte pozycją CN 9403, czy też w świetle rozporządzeń wykonawczych nr 1229/2013 i nr 350/2014 taka klasyfikacja jest wykluczona. Po drugie, zastanawia się on nad tym, czy w zależności od odpowiedzi, jakiej należy udzielić na te pytanie, należy zakwestionować ważność tych rozporządzeń wykonawczych.

48 W tych okolicznościach Rechtbank Noord-Holland (sąd dla prowincji Niderlandy Północne, Niderlandy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy pozycję CN 9403 należy interpretować w ten sposób, że wytworzone z różnych materiałów drapaki dla kotów, które są przeznaczone do umieszczenia w pomieszczeniach (mieszkalnych) na podłodze i pozostawiania na niej w taki sposób, że koty mogą się na nie wspinać, siadać lub kłaść się na nich i je drapać, nie są objęte tą pozycją CN, ponieważ są to produkty o innym charakterze w rozumieniu [rozporządzeń wykonawczych nr 1229/2013 i nr 350/2014]? Jeżeli jest w takim przypadku mowa o innym charakterze, który stoi na przeszkodzie klasyfikacji w ramach pozycji [CN] 9403, to na czym polega ten inny charakter?
- 2) Czy odpowiedź na pytanie pierwsze ma wpływ na ważność [rozporządzeń wykonawczych nr 1229/2013 i nr 350/2014]?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 49 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży zasadniczo do ustalenia, czy CN należy interpretować w ten sposób, że artykuł stanowiący konstrukcję pokrytą różnymi materiałami, przeznaczony do zapewnienia kotom ich własnego miejsca, na którym mogą się one usadowić, bawić się, ścierać pazury, zwany „drapakami dla kotów”, należy do pozycji 9403 tej nomenklatury jako „mebel”.
- 50 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zadanie Trybunału związane ze skierowanym do niego odesłaniem prejudycjalnym w zakresie klasyfikacji taryfowej polega przede wszystkim na wyjaśnieniu sądowi krajowemu kryteriów, których zastosowanie pozwoli mu na prawidłową klasyfikację spornych towarów w ramach CN, a nie na dokonaniu tej klasyfikacji przez Trybunał, tym bardziej że Trybunał niekoniecznie posiada wszystkie konieczne ku temu informacje. Tym samym sąd odsyłający wydaje się w każdym razie znajdować w sytuacji bardziej dogodnej do dokonania tej klasyfikacji (wyrok z dnia 15 maja 2019 r., Korado, C-306/18, EU:C:2019:414, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 51 Do sądu odsyłającego należeć więc będzie dokonanie klasyfikacji towarów będących przedmiotem postępowania głównego w świetle odpowiedzi udzielonych przez Trybunał na przedłożone mu pytania.
- 52 W celu udzielenia sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi należy przede wszystkim podkreślić, że ogólne reguły interpretacji CN stanowią, iż klasyfikację towarów należy ustalać zgodnie z brzmieniem pozycji i uwag do sekcji lub działów, natomiast tytuły sekcji, działów lub poddziałów mają znaczenie wyłącznie orientacyjne. Mimo że noty wyjaśniające do HS i uwagi do CN nie mają mocy wiążącej, przyczyniają się one w istotny sposób do interpretacji zakresu poszczególnych pozycji celnych (zob. podobnie wyrok z dnia 15 maja 2019 r., Korado, C-306/18, EU:C:2019:414, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 53 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w interesie pewności prawa i ułatwienia kontroli, decydujące kryterium dla klasyfikacji taryfowej towarów powinny zasadniczo stanowić ich obiektywne cechy i właściwości, takie jak określone

w pozycjach CN. Ponadto, przeznaczenie towaru może stanowić obiektywne kryterium klasyfikacji, jeżeli jest ono właściwe dla wspomnianego towaru, co należy oceniać według obiektywnych cech i właściwości tego towaru (zob. podobnie wyrok z dnia 15 maja 2019 r., *Korado*, C-306/18, EU:C:2019:414, pkt 36, 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 54 Z brzmienia pozycji CN 9403 wynika, że obejmuje ona „meble i ich części, inne niż fotele i meble stosowane w medycynie, chirurgii, stomatologii lub weterynarii”, które objęte są odpowiednio pozycjami 9401 i 9402 tej nomenklatury.
- 55 Pozycja 9403 CN obejmuje meble metalowe, w rodzaju stosowanych w biurze (podpozycja 9403 10), pozostałe meble metalowe, takie jak łóżka (podpozycja 9403 20), meble drewniane, w rodzaju stosowanych w biurze (podpozycja 9403 30), meble drewniane w rodzaju stosowanych w kuchni (podpozycja 9403 40), meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialni (podpozycja 9403 50), pozostałe meble drewniane, w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach lub w sklepach (podpozycja 9403 60), meble z tworzyw sztucznych (podpozycja 9403 70), meble z pozostałych materiałów, włączając meble z trzciny, wikliny, bambusa lub podobnych materiałów (podpozycja 9403 80), jak również części tych mebli (podpozycja 9403 90).
- 56 Należy zatem stwierdzić, że wspólną cechą produktów objętych pozycją CN 9403 jest to, że są one przeznaczone do umeblowania biur, kuchni, pokoi kuchennych, pokoi stołowych i salonów lub sklepów. Tymczasem wspólną cechą takich miejsc jest to, że są one przeznaczone do zajmowania przez człowieka.
- 57 Ponadto z noty wyjaśniającej do HS dotyczącej pozycji 9403 wynika zasadniczo, że do objętych tą pozycją „mebli” należą produkty, które ogólnie nadają się do użytku w różnych miejscach, takie jak szafki, stoły, stojaki na telefony, biurka, biblioteczki lub meble z półkami, a także artykuły meblowe specjalnie zaprojektowane do mieszkań, hoteli i innych lokali mieszkalnych, takie jak kufry, skrzynie na bieliznę lub chleb, komody, szafki nocne, bufety, łóżka, stołki i podnóżki. Wszystkie te towary są przeznaczone do używania przez ludzi.
- 58 Z powyższego wynika, że pozycja CN 9403 obejmuje towary przeznaczone do umeblowania miejsca zajmowanego przez człowieka w celu ich użycia przez człowieka.
- 59 W niniejszej sprawie rozpatrywane towary nie są przeznaczone do „układania” kotów, tak jak to uczynilibyśmy z książkami w biblioteczce, lecz do zapewnienia im ich własnego miejsca, na którym mogą się one usadowić, na siedząco lub leżąc, bawić się, a nawet ścierać pazury. W związku z tym towary takie nie mogą zostać zakwalifikowane jako „meble” objęte pozycją CN 9403.
- 60 Należy zatem umożliwić sądowi odsyłającemu ustalenie, do jakiej innej pozycji CN mogą zostać zaklasyfikowane sporne towary.
- 61 W niniejszej sprawie z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że rozpatrywane towary są artykułami złożonymi.
- 62 W tym względzie należy przypomnieć, że reguła 3 ogólnych reguł interpretacji CN przewiduje metody klasyfikacji mające zastosowanie, gdy towar wydaje się być objęty kilkoma pozycjami tego systemu. Litery a)–c) tej zasady ustanawiają zasady wykładni, z których każda ma charakter

pomocniczy w stosunku do tej, która ją poprzedza, w tym znaczeniu, że jedną z tych zasad można zastosować tylko wtedy, gdy zasada, która ją poprzedza w porządku alfanumerycznym nie pozwoliła na ustalenie klasyfikacji taryfowej mającej zastosowanie do danego artykułu.

- 63 Reguła 3 lit. a) ogólnych reguł interpretacji HS wskazuje, że pozycja określająca towar w sposób najbardziej szczegółowy ma pierwszeństwo przed pozycjami określającymi towar w sposób bardziej ogólny. Jednak, gdy dwie lub więcej pozycji odnosi się tylko do części materiałów lub substancji zawartych w mieszaninie lub w wyrobie złożonym, pozycje te należy uważać za jednakowo właściwe w odniesieniu do tego produktu lub artykułu, nawet gdy jedna z nich daje bardziej pełne lub bardziej dokładne ich określenie.
- 64 Z postanowienia odsyłającego i z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że sporne towary składają się z kilku części, których dokładny skład nie został sprecyzowany, które są pokryte różnymi materiałami, a mianowicie sznurem sizalowym, materiałem sizalowym, sznurem z hiacynta wodnego lub materiałem włókienniczym (tkaniną „pluszową”, tkaniną tkaną, poliestrem, filcem lub tkaniną z włókien syntetycznych). Otóż każdy z tych ostatnich materiałów należy do innej pozycji CN. Nie można zatem wykluczyć, że rozpatrywane pozycje CN mogą zostać uznane za odnoszące się tylko do poszczególnych części materiałów, z których składają się sporne towary, tak że żadna z tych pozycji nie może zostać uznana za bardziej szczegółową w rozumieniu reguły 3 lit. a) ogólnych reguł interpretacji HS.
- 65 Gdyby sąd odsyłający doszedł do wniosku, że tak rzeczywiście jest, dla celów klasyfikacji taryfowej omawianych towarów należałoby zastosować regułę 3 lit. b) ogólnych reguł interpretacji CN, zgodnie z którą mieszaniny, wyroby składające się z różnych materiałów lub wytworzone z różnych składników, których klasyfikacja na podstawie reguły 3 lit. a) tej nomenklatury nie może być przeprowadzona, należy klasyfikować według materiału lub składnika, który nadaje im ich zasadniczy charakter, o ile takie kryterium jest możliwe do zastosowania.
- 66 Wedle owej reguły 3 dla dokonania klasyfikacji taryfowej produktu niezbędne jest ustalenie, który z materiałów będących jego składnikami decyduje o zasadniczym charakterze produktu, co można uczynić, zadając pytanie, czy pozbawiony jednego ze swych składników zachowuje on charakteryzujące go właściwości. Podobnie, jak wskazuje pkt VIII uwag wyjaśniających dotyczących reguły 3 lit. b) do HS, uzupełniającej odpowiednią regułę CN, czynnik, który rozstrzyga o zasadniczym charakterze produktów, może w zależności od rodzaju produktu wynikać na przykład z właściwości materiału lub składnika, jego wielkości, ilości, masy lub wartości, albo roli, jaką odgrywa zasadniczy materiał przy zastosowaniu produktu (wyrok z dnia 3 czerwca 2021 r., BaleyBio, C-76/20, EU:C:2021:441, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że ze względu na to, iż materiały, które pokrywają sporne towary, a mianowicie, w zależności od modelu, sznurek sizalowy, materiał sizalowy, sznurek z hiacynta wodnego lub tkanina („plusz”, tkanina tkana, poliester, filc lub włókna syntetyczne), pozwalają na ich używanie w szczególności w celu wdrapywania się, ścierania pazurów, bawienia się lub odpoczynku, materiał ten wydaje się nadawać im ich zasadniczy charakter. Do sądu odsyłającego będzie należało zbadanie, czy rzeczywiście tak jest, a jeśli tak, to sąd ten będzie musiał ustalić rodzaj tych materiałów oraz obecność którego ze wspomnianych materiałów jest przeważająca, a także zaklasyfikować sporne towary do odpowiedniej pozycji CN. Jeżeli omawiane materiały występują w równych proporcjach, należy, na podstawie reguły 3 lit. c) ogólnych reguł interpretacji HS, zaklasyfikować sporne towary do pozycji, która w kolejności numerycznej jest ostatnia z pozycji możliwych do zastosowania.

68 W konsekwencji na pierwsze pytanie prejudycjalne trzeba odpowiedzieć, że CN należy interpretować w ten sposób, że artykuł składający się z konstrukcji pokrytej w zależności od przypadku różnymi materiałami, przeznaczony do zapewnienia kotom ich własnego miejsca, na którym mogą się one usadowić, bawić się, ścierać pazury, zwany „drapakami dla kotów”, nie należy do pozycji CN 9403. Artykuł ten należy zaklasyfikować do pozycji CN odpowiadającej materiałowi, którego obecność przeważa wśród pokrywających go materiałów, co powinien ustalić sąd odsyłający. Jeżeli materiały te występują w równych proporcjach, artykuł ten należy zaklasyfikować do pozycji, która w kolejności numerycznej jest ostatnia wśród pozycji możliwych do zastosowania.

W przedmiocie pytania drugiego

69 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy rozporządzenia wykonawcze nr 1229/2013 i nr 350/2014 są ważne.

70 Należy zauważyć, że te rozporządzenia wykonawcze klasyfikują artykuły stanowiące konstrukcję przeznaczoną dla kotów, zwane „drapakami dla kotów”, do podpozycji CN 6307 90 98 jako „pozostałe gotowe artykuły włókiennicze”. W tym względzie, mimo że artykuły, o których mowa w tych rozporządzeniach wykonawczych, nie wydają się w żaden sposób identyczne ze spornymi towarami, wykazują one jednak podobieństwo z tymi towarami, w związku z czym stosowanie tych rozporządzeń w drodze analogii nie może być z góry wykluczone. Zgodnie bowiem z orzecznictwem Trybunału, chociaż rozporządzenie dotyczące klasyfikacji nie ma bezpośredniego zastosowania do produktów, które nie są identyczne z produktem będącym przedmiotem tego rozporządzenia, a jedynie analogiczne do niego, to ma ono zastosowanie w drodze analogii do tych produktów (wyrok z dnia 6 września 2018 r., Kreyenhop & Kluge, C-471/17, EU:C:2018:681, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

71 Niemniej jednak, nawet przy założeniu, że rozporządzenia wykonawcze nr 1229/2013 i nr 350/2014 rzeczywiście mają zastosowanie w drodze analogii, Trybunał orzekł już, że takie stosowanie nie jest konieczne ani możliwe, gdy w odpowiedzi na pytanie prejudycjalne dostarczył on sądowi odsyłającemu wszystkich informacji niezbędnych do zaklasyfikowania produktu do odpowiedniej pozycji CN (zob. podobnie wyrok z dnia 26 kwietnia 2017 r., Stryker EMEA Supply Chain Services, C-51/16, EU:C:2017:298, pkt 62), co ma miejsce w niniejszej sprawie.

72 W konsekwencji nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie ważności rozporządzeń wykonawczych nr 1229/2013 i nr 350/2014.

W przedmiocie kosztów

73 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/1821 z dnia 6 października 2016 r.

należy interpretować w ten sposób, że:

artykuł składający się ze struktury pokrytej w zależności od przypadku różnymi materiałami, przeznaczony do zapewnienia kotom ich własnego miejsca, na którym mogą się one usadowić, bawić się, ścierać pazury, zwany „drapakiem dla kotów”, nie należy do pozycji 9403 tej nomenklatury. Artykuł ten należy zaklasyfikować do pozycji wspomnianej nomenklatury odpowiadającej materiałowi, którego obecność przeważa wśród pokrywających go materiałów, co powinien ustalić sąd odsyłający. Jeżeli materiały te występują w równych proporcjach, artykuł ten należy klasyfikować do pozycji, która w kolejności numerycznej jest ostatnia wśród pozycji możliwych do zastosowania.

Podpisy